

Yttrande i ansökan avseende fasadändring (uppsättning av skylt) på fastigheten Vimpeln 1

Diarienummer: LOV 2026-000151

I ärendet avseende fasadändring på Vimpeln 1 i form av uppsättning av skylt har handläggaren kommunicerat att en bildväxling om 2 gånger per minut är det som kan godkännas. Det framgår inte i kommunikeringen avseende varför en mer frekvent bildväxling strider mot bestämmelserna i plan- och bygglagen. Det är heller inte kommunicerat i ärendet att den aktuella skylten bedöms strida mot plan- och bygglagens bestämmelser, utan att det är själva bildväxlingen som innebär att åtgärden inte uppfyller 2 kapitlet i plan- och bygglagen.

Efter den 1 december 2025 krävs inte bygglov för skylt, utan den aktuella åtgärden kräver bygglov för att det är att betrakta som en fasadändring. Frågan är om en frekvent bildväxling i sig, är att betrakta som en sådan åtgärd som påverkar byggnadens yttre karaktärsdrag. Handläggaren har kommunicerat att fasadändringen uppfyller kraven i plan- och bygglagen, men att en mer frekvent bildväxling inte uppfyller kraven.

Kommunen anför i sitt utlåtande att platsbesök har gjorts. Av anteckningar framgår att det var för att bedöma hur länge skylten är synlig från vägen och hur lång tid det tar att passera den sträckan, för att se hur ofta skylten skulle hinna växla bild. Handläggaren bedömer att skylten är synlig i 15 sekunder. En uppskattning av skyltens storlek, synlighet och exponeringstid kan inte göras med tillräcklig precision enbart utifrån ritningar eller en subjektiv observation vid platsbesök. För att en sådan bedömning ska vara tillförlitlig krävs mätning av siktlinjer, avstånd, hastighet och förarens faktiska synfält under körning, parametrar som normalt inte kan fastställas utan teknisk utrustning eller empirisk metod.

Det framgår inte av kommunens utlåtande att någon sådan mätning har utförts, eller att bedömningen baseras på vedertagen trafiksäkerhetsforskning. En subjektiv uppskattning av hur länge en skylt är synlig riskerar därför att bli godtycklig och sakna relevans för den trafiksäkerhetsmässiga prövningen enligt 2 kap. 6 § PBL.

Mot bakgrund av detta bör handläggarens bedömning av skyltens synlighet och exponeringstid inte tillmätas avgörande betydelse vid prövningen av ärendet. Enligt principen om saklighet och proportionalitet i myndighetsutövning bör bedömningen grundas på objektiva och kontrollerbara kriterier, inte på enskilda tjänstemäns subjektiva uppfattning vid platsbesök.

I ärenden om bygglov ska bebyggelse och byggnadsverk utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som dels är lämpligt med hänsyn till stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan, dels är lämpligt med hänsyn till skydd mot trafikolyckor och andra olyckshändelser (2 kap. 6 § första stycket 1 och 2 PBL).

Skyltens placering och utformning innebär inte någon risk för trafikstörningar eller olyckshändelser och uppfyller därmed kravet på lämplig lokalisering enligt 2 kap. 6 § första stycket 2 PBL. Den medför inte heller någon betydande olägenhet för omgivningen enligt 2 kap. 9 § PBL, då ljusnivåer och bildväxling är anpassade till platsens karaktär och omgivande bebyggelse.

Den aktuella fasadändringen sker på en handelsbyggnad, intill en parkering. Avståndet till vägen precis vid rondell är cirka 120 meter och ännu mer längre bort från rondellen, där trafikanterna kommer körandes. Trafikverket framför felaktigt i sitt yttrande att avståndet är cirka 80 meter. Det är stor skillnad på cirka 80 meter och över 100 meter avseende bedömningen huruvida den sökta åtgärden påverkar trafikmiljön negativt.

Trafikverkets och VTI:s forskning om det dynamiska synfältet visar att förare uppfattar objekt inom cirka 0–50 meter från vägen och att uppmärksamheten minskar kraftigt efter 75 meter. Objekt över 100 meter ligger utanför det område som påverkar körbeslut. Det innebär att en skylt på mer än 100 meters avstånd inte ligger inom förarens aktiva synfält och därmed inte kan anses påverka trafiksäkerheten negativt.

Som framgår av ovanstående fotomontage, där den gula rektangeln representerar skylten, så är skylten knappt synbar från vägen innan rondellen.

Av VTI, Rapport 489, "förarens visuella uppmärksamhet i vägmiljön" framgår att föraren gör mycket få spontana blickavledningar mot objekt som ligger längre bort än 100 meter. Den aktuella skylten är inte riktad mot trafiken.

Den kan därför inte anses inverka negativt på trafikmiljön eller medföra någon risk för distraktion, siktpproblem eller olycksrisk.

Sökandens bedömning, att lov ska beviljas, är i linje med praxis från Mark- och miljööverdomstolen, där domstolen konstaterat att skyltar som inte är placerade nära väg och inte är riktade mot trafiken inte medför trafiksäkerhetspåverkan.

Att Trafikverket anger cirka 80 meter i sitt yttrande visar på att de inte har besökt platsen. Vid prövning av bygglov ska både allmänna och enskilda intressen beaktas. Det ska alltid finnas en rimlig balans mellan nyttan av ett beslut och de konsekvenser som beslutet får för motstående enskilda intressen. (jfr prop. 2009/10:170 sid. 413)

Konsekvenserna för sökanden i det aktuella fallet är stora, speciellt då ärendet handlagts utifrån subjektiva bedömningar, och felaktiga avstånd.

Den aktuella åtgärden strider inte mot PBL i några andra avseenden varför bygglov ska beviljas för fasadändring.

Sökanden,

genom Nordstrand & Sivers AB